

“Mens vi venter” – et vigtigt indlæg i flygtningedebatten

af Yasmin Abdel-Hak

Publiceret 13/12/2019 i Afrika/Bøger

BØGER // ANMELDELSE – Journalisten Daniel Ryes bog *Mens vi venter* er et fotodokumentarisk værk og en kommentar til vores tids klimakrise, om menneskets tilpasningsevne og vilje til at overleve under vanskelige vilkår. Rye viser os, at med en konstruktiv tilgang til tingenes tilstand, kan vi indordne os, tilpasse os, rette op og løse problemerne uden at begå yderligere overgreb på naturens nuværende skrøbelige tilstand – og samtidig hjælpe mennesker med at kunne blive i deres hjemland.

Bogen følger familien Mkundiza i Malawi, i landsbyen Kakoma, og faderens kamp for at holde familiens landbrug i live.

Den er først og fremmest fotografisk baseret med små samtaler flettet ind i billedstrømmen. Daniel Rye har med sine billeder og samtaler formået at dokumentere en families kamp for overlevelse med værdighed og dyb respekt for deres liv og hverdag. Mange af billederne er så æstetiske og smukke, at man nemt kan komme til at glemme det alvorlige budskab, som er bogens egentlige ærinde: At vise os mennesker og skæbner, der kæmper for at overleve under vores globale klimakrise.

Formålet er hermed ikke at glamourisere den barske sandhed, det er ikke et spørgsmål om at forskønne det grimme, det vi ikke vil se. Tværtimod synes Daniel Rye snarere, at ville vise os det omvendte: At der midt i en kamp for overlevelse stadig er kærlighed til familien,

Menu
respekt og værdighed. At der deri stadig findes en dyb kærlighed til livet. Trods de hårde odds herfor.

I bogen diskuterer Daniel Rye og mr. Mkundiza spørgsmålet om rigdom, hvad rigdom er. Mr. Mkundiza svarer:

Kærlighed og penge er to vidt forskellige ting. Kærligheden er det vigtigste. Uden den er der ingenting, du er ingenting. Først når du elsker din ven, som du elsker dig selv, er du i stand til at dele med andre. Kærligheden er nøglen til at skabe både menneskelig og materiel rigdom, fordi den betyder, at du sammen med andre kan lægge planer for, hvordan I kan tjene penge, som kommer alle til gode. Uden kærligheden er du fattig.

Men bogen er mere end en beretning om ét menneskes kamp for overlevelse midt i naturkatastrofer. Bogen er ligeså meget et vidnesbyrd om menneskets overlevelsessevne og vilje til livet. For manden bag bogen, Daniel Rye, har selv overlevet et fangenskab hos Islamisk Stat i Syrien, hvor han sad fængslet i 398 dage, før han blev løsladt mod en løsesum, som hans familie i al hemmelighed formåede at fremskaffe.

Daniels tid som fange hos Islamisk Stat er siden blevet fortalt i bogen *Ser du månen, Daniel* af Puk Damsgård, udgivet i 2015 og filmatiseret i august 2019.

To mænds skæbner

Og dermed bliver bogen et udtryk for ikke bare én mands tilgang til livet, mr. Mkundizas, men ligeså meget Daniel Ryes egen: At livet går videre, at man kæmper videre. Begge mænd viser med deres selvopholdelsesdrift, hvorledes man med en konstruktiv tilgang i forhold til konkrete problemer – som i Mr. Mkundizas tilfælde klimakrisen – forsøger at indrette sig og tilpasse sig de ændrede livsvilkår.

“

Daniel Rye synes at ville fortælle læseren, at der midt i en kamp for overlevelse stadig er kærlighed til familien, respekt og værdighed. At der deri stadig

Bogens enkle tilgang til et for mange mennesker uoverskueligt problem – den globale klimakrise – gør, at bogen er egnet til mange forskellige læsersegmenter. Den er oplagt til læsere med et globalt udsyn, ligesom den er egnet for skolebørn og -klasser – først og fremmest fordi den med sit enkle sprog gør klimakrisen tilgængelig og relaterbart for flere aldersgrupper i skolealderen. Den er ligeledes egnet som oplæg for større politiske debatter og diskussionsgrupper.

Et vigtigt bidrag i den hjemlige flygtningedebat

Bogen bør tillige læses som et vigtigt argument i flygtningedebatten, fordi den viser forbindelsen mellem klimaforandringer og flygtningestrømmen. Netop denne del synes hidtil at være gået tabt i den hjemlige flygtningedebat: At klimaforandringer – og ikke kun krig – skaber flygtningestrømme. At klimaforandringer i sig selv kan forårsage krig og dermed nye flygtningestrømme.

Dette er et budskab, som i sig selv burde være et bærende moment i den nærmest permanente flygtningedebat. For hvis man kan afhjælpe klimaforandringer, behøver mennesker ikke at skulle flygte fra deres hjemland. Det er en konstruktiv tilgang til et problem, som politikere burde tage til sig.

“

Klimaforandringer skaber konflikter og dermed flygtningestrømme – ved at forholde os til de første, kan vi hindre de sidste

Om selve baggrunden for bogen, forklarer Daniel Rye i bogens forord, at det var en overvejende ensidig mediedækning af flygtningekrisen i 2015, der fik ham til at ville fokusere på flygtninges bevæggrunde for at flygte.

Mange medier havde primært fokus på konsekvenserne for modtagerlandene, såsom Danmark, fremfor selve årsagen til at

mennesker flygter. Heri ligger en vigtig pointe og selve grundkernen for bogens budskab: Via Mr. Mkundizas livsvilkår og kamp mod klimaforandringerne får læseren indblik ikke bare i et menneskes liv og skæbne, men også en forklaring på, hvorfor mennesker i yderste konsekvens kan ende med at blive flygtninge.

Lige hér er bogens svage punkt. For mr. Mkundiza ender netop ikke med at blive flygtning. I hvert fald ikke på tidspunktet for bogens afslutning. Det gør han måske i fremtiden. Men mr. Mkundiza holder fast med næb og klør i sit liv og sit landbrug.

Bogens hovedpointe havde formentlig stået langt skarpere, hvis bogen rent faktisk var afsluttet med mr. Mkundizas flugt, hvorved budskabet ville være skåret helt ud i pap. Det ødelægger dog ikke bogens helt centrale budskab – at klimaforandringer skaber konflikter og dermed flygtningestrømme, og at vi ved at forholde os til de første, kan hindre de sidste. Det er et klogt budskab, alle bør kunne forholde sig til.

Bogen er i *coffetable*-format, men med sin CO₂-neutrale produktion, med både papir og trykfarver, der er biologisk nedbrydelige, ligger bogen ikke i glat omslag med blankt skinnende sider. Det er en bog, der både i form og indhold på én og samme tid viser omsorg for bogens hovedpersoner og for miljøet. Det er gennemtænkt og smukt.

Daniel Rye viser med sin bog om Mr. Mkundiza vejen frem: At med en konstruktiv tilgang til tingenes tilstand, kan vi indordne os, tilpasse os, rette op og løse problemerne uden at begå yderligere overgreb på naturens nuværende skrøbelige tilstand, og samtidig hjælpe mennesker med at kunne blive i deres hjemland.

Dermed har Daniel Rye begået et fint værk, som qua den fine æstetiske fotodokumentariske indramning og let forståelige sprog med et klart og enkelt budskab bør spredes ud til så mange læsere som muligt.

Daniel Rye: “Mens vi venter”, [Booklab](#), 117 sider, 345 kr. Er udkommet.

**Læser du POV fast eller kun lejlighedsvis? Hver fredag samler vi
ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i
ugebrevet POV Weekend. Det er gratis, og du kan tilmelde dig
her.**

**Har du mulighed for at støtte POV som åbent og uafhængigt
dansk medie, kan du gøre det som støtteabonnet her.**

Topfoto: Wikimedia Commons

FACEBOOK

TWITTER

LINKEDIN

PINTEREST

TAGS:

FLYGTNINGEDEBAT

KLIMAKRISE

KLIMATILPASNING

MALAWI

OVERLEVELSE

TILPASNINGSEVNE

DU KAN MÅSKE OGSÅ VÆRE INTERESSERET I FØLGENDE:

**Interview med
Daniel Rye – en
samtale om håb,
flygtninge og
klimaforandringer**

**Finanslov 2020 er
dansk konsensus,
når den er værst**

**Fremtidens
klimaløsninger:
Glem ikke
humanisterne og
teologerne**

YASMIN ABDEL-HAK
SENESTE ARTIKLER

Yasmin Abdel-Hak er jurist med speciale i menneskerettigheder og Mellemøsten samt cand.mag i Mellemøststudier med speciale i Saudi-Arabien. Yasmin har i en årrække arbejdet med asylret og flygtningeforhold, primært med flygtningestrømme fra Mellemøsten, ligesom hun har samarbejdet med UNHCR med såkaldte kvoteflygtninge fra blandt andet Irak, Iran og Syrien. Hun har tillige været projektleder på en lang række kapacitetsopbyggende EU-projekter i de tidligere tiltrædelseslande til EU, herunder Rumænien, Polen og Baltikum. Hun har endvidere været projektleder for to større kapacitetsopbyggende EU-projekter i Tyrkiet i forbindelse med tiltrædelsesprocessen mellem Tyrkiet og EU. Endelig har Yasmin arbejdet som blogger for Børsen, hvor hun har skrevet om dansk udlændingepolitik og dansk udenrigspolitik i forhold til Mellemøsten. Hun er stifter af Global Migration and Politics, gmpe.dk med analyse- og rådgivningsarbejde indenfor mellemøstlige forhold, herunder flygtningeforhold, migrationsstrømme, regional politiske forhold og policy making.

